

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **O. A.,** zast. opatrovníkem Mgr. J. L., proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 10. 2017, č. j. KRPA-381952-19/ČJ-2017-000022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2018, č. j. 4 A 123/2017 - 43,

takto:

I. V řízení se pokračuje.

II. Kasační stížnost se zamítá.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce Mgr. J. L., se přiznává odměna a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši 968 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaná napadeným rozhodnutím podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Dobu zajištění stanovila na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobce.

II.

[2] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou u Městského soudu v Praze a navrhoval zrušení tohoto rozhodnutí. V žalobě namítal, že žalovaná dostatečně nevyhodnotila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a 123c zákona o pobytu cizinců. Nesprávně dovozovala nedůvěryhodnost žalobce pouze ze skutečnosti, že žalobce nevycestoval z území ČR ve lhůtě, která mu byla stanovena rozhodnutím o správním vyhoštění.

[3] Městský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že žalovaná k zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění nepřistoupila automaticky, ale až poté, co možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování posoudila nikoli formálně, ale zcela individuálně, s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem žalobcova případu. Žalobce nesdělil žalované adresu svého pobytu. Uvedl, že pobývá mimo Prahu a přesnou adresu nezná. Uvedl také, že nedisponuje žádnými finančními prostředky. V případě žalobce se jedná již o druhý případ, kdy mu bylo uloženo správní vyhoštění. V obou případech uloženou povinnost vycestovat z území ČR nerespektoval a na území setrval. Ze skutečnosti, že se na Policii ČR dostavil jeden den poté, co mu končil oprávněný pobyt na území s tím, že chce řešit povolení k pobytu, je zřejmé, že neměl v úmyslu dobrovolně vycestovat. Městský soud se proto ztotožnil se závěrem žalované, že zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území ve smyslu § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců v případě žalobce nebylo možno využít.

III.

[4] Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatele“) včasnou kasační stížností a navrhl jej zrušit a vrátit věc městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel namítal, že žalovaná i městský soud vycházely v úvaze o nutnosti zajištění stěžovatele a nemožnosti uložení zvláštních opatření výlučně z toho, že stěžovatel setrval na území České republiky i poté, co mu uplynula doba určená k vycestování. Taková argumentace žalované je podle stěžovatele v rozporu s rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51 a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57. Podle stěžovatele se žalovaná nevypořádala s individuální situací stěžovatele a bez dalšího rozhodla o nemožnosti využití zvláštních opatření. Nezohlednila skutečnost, že se stěžovatel dobrovolně dostavil na Policii ČR první den svého nelegálního pobytu, a to za účelem poskytnutí součinnosti žalované k dalšímu postupu.

[6] Paušalizované rozhodování ve věcech zajištění, jak podle stěžovatele činí žalovaná, je nepřípustné. K tomu poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2016, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, v němž Nejvyšší správní soud odmítl praxi správních orgánů, které v případě, že cizinec po právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění ve lhůtě nevycestuje, automaticky vylučují možnost použití zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území.

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV.

[8] Nejvyšší správní soud v průběhu kasačního řízení zjistil, že stěžovatelovo zajištění bylo ukončeno dne 2. 11. 2017, kdy byl vyhoštěn do země původu.

[9] Usnesením ze dne 5. 10. 2018, č. j. 4 Azs 94/2018 - 19, Nejvyšší správní soud řízení přerušil, jelikož usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, byla zdejším soudem předložena Soudnímu dvoru Evropské unie předběžná otázka, zda „[b]*rání výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 96) ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn?*“, přičemž tato předběžná otázka byla rozhodující pro další postup ve věci.

[10] Ústavní soud nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců zrušil pro jeho rozpor s ústavním pořádkem. Překážka řízení proto odpadla i přes to, že dosud nebylo rozhodnuto o předběžné otázce, pro kterou bylo řízení přerušeno. Nejvyšší správní soud proto podle § 48 odst. 6 s. ř. s. rozhodl, že se v řízení pokračuje.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie „*oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění*“.

[14] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území: „*a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené*.“

[15] Podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38: „*Důvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření (§ 123b téhož zákona). Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince).*“

[16] Stěžovatel namítá, že žalovaná i městský soud vycházely při posouzení nutnosti zajištění stěžovatele pouze z okolnosti, že stěžovatel setrval na území České republiky i poté, co mu uplynula doba určená k vycestování. Žalovaná podle stěžovatele při posuzování nutnosti jeho zajištění nezohlednila individuální okolnosti případu a nedostatečně posoudila možnost využití mírnějších opatření ve formě zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců.

[17] V nyní projednávané věci je nespornou skutečností, že žalovaná rozhodnutím ze dne 2. 10. 2017, č. j. KRPA-355027-17/ČJ-2017-000022, uložila stěžovateli správní vyhoštění v délce 2 let. Stěžovatel měl povinnost vycestovat z území České republiky do 15 dnů od právní moci rozhodnutí o vyhoštění. Rozhodnutí o vyhoštění nabylo právní moci dne 2. 10. 2017 a lhůta k vycestování stěžovateli uplynula dne 17. 10. 2017. Stěžovatel ve stanovené době území České republiky neopustil. Svým jednáním proto naplnil podmínky pro zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[18] Žalovaná předtím, než rozhodla o zajištění stěžovatele, posuzovala, zda by postačovalo uložení mírnějších opatření ve formě zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Z protokolu o podání vysvětlení ze dne 19. 10. 2017 vyplývá, že stěžovatel adresu místa pobytu žalované nesdělil s tím, že svoji adresu nezná. Bylo proto vyloučeno použití zvláštního opatření ve formě pobytové kontroly v místě bydliště [§ 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Stěžovatel v tomtéž protokolu uvedl, že nemá žádné finanční prostředky. Nebylo tak možné požadovat po stěžovateli ani složení finanční záruky. Žalovaná proto dospěla k závěru, že zvláštní opatření za účelem vycestování podle § 123b odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců nelze v případě stěžovatele aplikovat.

[19] Pokud jde o zvláštní opatření spočívající v povinnosti hlásit se na policii v době policií stanovené ve smyslu § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, ani pro jeho uplatnění neshledala žalovaná podmínky. Uvedla, že stěžovatel vědomě nerespektoval právní řád České republiky, vědomě se nepodrobil povinnosti vycestovat v určené lhůtě. Stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění již rozhodnutím žalované ze dne 9. 8. 2015, č. j. KRPA-325341-19/ČJ-2015-000022. Stěžovatel nerespektoval rozhodnutí žalované a ve stanovené lhůtě nevycestoval z České republiky. Jak sám uvedl v protokolu o podání vysvětlení ze dne 19. 10. 2017, na území České republiky tehdy pobýval nelegálně 1,5 měsíce. V nyní projednávané věci stěžovatel opět dobrovolně nevycestoval ve lhůtě určené žalovanou. První den svého nelegálního pobytu, tj. 18. 10. 2017, se dostavil na Policii ČR. Jak vyplývá z protokolu ze dne 19. 10. 2017, stěžovatel si byl vědom skutečnosti, že jedná protiprávně. Uvedl, že v Uzbekistánu má dluhy a nemůže se tam vrátit. Chtěl by, aby mu byl v České republice povolen pobyt. Na základě výše uvedeného dospěla žalovaná k závěru, že ani zvláštní opatření ve smyslu § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nelze v případě stěžovatele použít.

[20] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou stěžovatelovu námitku, podle níž žalovaná možnost užití zvláštních opatření podle 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců paušálně či automaticky odmítla pouze s odkazem na nevycestování stěžovatele z území ČR. V rozhodnutí se žalovaná možností jejich využití zabývala.

S ohledem na osobní a majetkové poměry stěžovatele dospěla k závěru, že jejich uložení by nepostačovalo. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud, stejně jako dříve i městský soud, ztotožňuje.

[21] Pro úplnost kasační soud uvádí, že tvrzení stěžovatele, podle nějž se na pracoviště žalované dobrovolně dostavil dne 18. 10. 2017 proto, aby jí poskytl součinnost, je v rozporu s obsahem protokolu o podání vysvětlení ze dne 19. 10. 2017. V něm stěžovatel uvedl, že se do Uzbekistánu vrátit nemůže a chtěl by, aby mu byl v České republice povolen pobyt.

VI.

[22] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[24] Ustanovenému opatrovníkovi stěžovatele náleží odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 5 a § 7 bod 2. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], a to ve výši 500 Kč. Opatrovníku se dále přiznává paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce je plátcem DPH, proto se náklady ve výši 800 Kč zvyšují o tuto daň v sazbě 21 % na celkem 968 Kč. Částka ve výši 968 Kč mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu